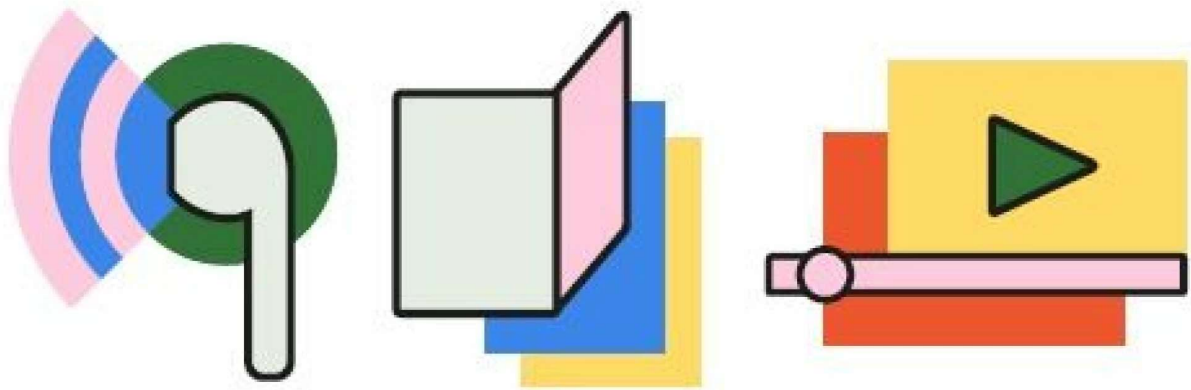

Anmeldelse

Skræmmende nuanceret indsigt i holocaust

Med denne kildesamling kommer man tæt på det helt ubærlige, og selv om sværhedsgraden er høj, bør bogen finde plads i skolens kildesamling.

Janus Neumann

FAGLIG RÅDGIVER FOR HISTORIE OG SAMFUNDSFAG

PUBLICERET Fredag 26. januar 2024 - 04:59

Fakta:

Titel: Holocaust - En kommenteret

kildesamlings

Siden begyndelsen af dette skoleår har undervisning i været obligatorisk i den danske folkeskole som en del kanonpunktet "Holocaust, jødeaktionen og augustoprøret". I en pressemeddelelse fra juni 2023 skrev Børne- og Undervisningsministeriet, at revisionen kanonpunktet er en del af den handleplan mod antisemitisme, som den tidligere regering præsenterede i januar 2022.

Holocaust som fast kanonpunkt blev naturligvis også diskuteret i det kulturfaglige netværk på folkeskolen.dk, og der var bred konsensus om, at det i bund og grund var rimeligt nok, men at det samtidig var uhyre vanskeligt at finde en historielærer i udskolingen, der ikke i forvejen underviste i

holocaust og de uhyrligheder, der fandt sted i Tyskland op gennem 1930'erne.

Nu har historiker Palle Andersen udgivet bogen "Holocaust- en kommenteret kildesamling" på forlaget Frydenlund, og denne bog er en, i hvert fald for mig, hidtil uset samling af kilder om Holocaust til brug i folkeskolen ældste klasser, STX, HF og VUC. At bogen spænder så bredt, er både dens styrke og svaghed i relation til folkeskolen, for en del af kilderne er af en sværhedsgrad, som kan volde problemer selv for de store elever. De bliver til tider teksttunge, men det skal ikke afholde skolerne og historielærerne fra at anskaffe sig bogen, for samtidig giver den et unikt og udpræget hjerteskrærende indblik i et i forvejen velbelyst holocaust.

Det første, der fangede mig ved bogen var, at jeg øjeblikkelig satte mig til at bladere i den. Man får hurtigt bekræftet, at Palle Andersen har udført et grundigt stykke arbejde alene i sin fremskaffelse af de mange kilder, og det bør bemærkes, at kilderne er sat op kronologisk. Efter en kort introduktion til begrebet holocaust og en præsentation af hovedarkitekterne bag folkemordet, møder vi kilde 1, som omhandler den ikkejødiske tysker, Sebastian Haffners møde med SA i 1933, suppleret af det kendte foto med en SA'er og en SS'er, der sætter et skilte med teksten "Deutsche! Wehrt Euch! Kauf nicht bei Juden!". Haffner beretter om, hvordan han uden videre bliver slået i ansigtet af en SA'er, da SA rømmer et bibliotek fredag, d. 31. marts, 1933, altså dagen før jødeboykotten, 1.

april, 1933, hvorfra det ovenfor nævnte foto stammer. Et chokerende øjebliksbillede fra et Tyskland i forandring.

ANNONCE:

En anden kilde, jeg vil nævne, er noget så sjældent som to interview med Adolf Hitler foretaget af en dansk journalist i München i 1922 og 1923. I tilknytning til det sidste interview bragt i Aarhus Stiftstidende, fremhæver den ukendte journalist, hvor farligt det vil være, hvis man bare betragter Hitler som "en uskadelig, latterlig Skrighals". Journalisten ser allerede i 1923 Hitler som en

særdeles farlig mand, "som udgør den største Fare for det tyske Rige- og- hvem ved- maaske også mindre omkringliggende Lande". Den slags historiske profetier er både dybt fascinerende og meget skræmmende. Det var i hvert fald en på alle måder alarmeret dansk journalist, der rejste hjem fra München i 1923.

Bogens sidste kilde handler danske jøders uvisse skæbne, da det illegale nyhedsbureau "Information" erfarer, at alle arbejdsdygtige voksne under 60 år er blevet overflyttet fra Theresienstadt til arbejdslejre, og at 4.000 tjekkiske jøder fra Theresienstadt er blevet myrdet. Af supplerende tal kan man læse, at 140.000 jøder blev deporteret til Theresienstadt, mens 90.000 blev deporteret videre til Auschwitz, Treblinka og andre lejre.

Der opfordres til øjeblikkelig protest fra dansk side samt et krav om, at de danske jøder overføres til Frøslevlejren.

Det er en omfattende opgave at sætte sig ind i samtlige kilder, men i og med at kilderne er opstillet kronologisk, er det nemt at finde de kilder, der omhandler netop den episode eller periode, man arbejder med. Bogen vil være en gevinst for historielæreren og ikke mindst for de elever, der til sommer skal til prøver i historie. Nu altså første gang med holocaust som obligatorisk kanonpunkt.

“Holocaust - en kommenteret kildesamling” af Palle Andersen bør indkøbes til skolernes samling af kilder. Selvom kilderne er mange, er bogen overskuelig, og den vil give eleverne gode muligheder for at finde kilder, der ikke

nødvendigvis er anvendt i undervisningen, og så kilderne er på dansk. I det tilfælde, hvor skilte, plakater eller bogtitler er skrevet på tysk, er de oversat i supplerende billedtekster.

Bogen egner sig ubetinget bedst til udskolingen, og dens lejlighedsvis sværhedsgrad til trods, så ligger der mange timers arbejde med kildekritik gemt i den. Kilderne og kildearbejdet er vigtige, når historien skal fortælles, og det skal den.

INSPIRATION

HISTORIE

KULTURFAG

ANMELDELSER

